

Egy újabb évet, egy újabb fejezetet zártam 2010-es év elteltével. Egy újabb eltelt évre tekinthetek vissza, amelyet a Csemadok naszvadi szervezetének vezetőségével, népművelőivel, aktivistáival és az említettek munkájának gyümölcsét élvező közönséggel töltöttem együtt. Ha egy hétig nem találkoztunk, már szinte hiányzott társaságuk, hiányzott az a jó hangulat, amelyet az elejétől fogva árasztottak, hiányzott az a már-már profizmus jeleit érzékelni engedő közös munka, amelyet elsősorban identitásunk megőrzése érdekében végeztünk önkéntesen, a legtöbb esetben teljes odaadással, erőbedobással.

□□□□□□□□□□□□□□□□ S bár tisztában vagyok vele, hogy a következő évben még több feladat vár ránk, mint 2010-ben, mégis az ünnepek és az ünnepek közti szabadnapok okozta lassítás, a kifelé úgy tűnő semmittevés, nagy üresség érzetét kelti bennem és ez az üresség érzet irányítja gondolataimat és terel olyan, talán megoldhatatlan, megválaszolatlan kérdések irányába, amelyek kemény fejtörést okoznak már évek, sőt évtizedek óta számomra. Olyan családban nőttem fel, hol a társadalmi munka, ezen belül a magyarság megmaradásáért tett igyekezet mindennapos volt. Nem volt kérdés, hogy a másság tisztelete mellett melyik kultúrához kötelezett el szüleim nevelési módja. Nem volt kérdés, milyen tanítási nyelvű iskolába íratnak és az sem volt kérdés nálunk, hogy melyik nyelvet kell alapnyelvként tisztelnem, szeretnem és magamévá tennem a tőlem telhető legnagyobb hatékonysággal. S bár gyermekként nem mindig voltam tisztában a mit miért -tel, talán mert még túl fiatal voltam ahhoz, hogy megértsem, talán így volt rendjén, talán nem, azt viszont bátran állíthatom, hogy utólag visszatekintve a sokszor talán feleslegesnek tűnő dolgok végrehajtása bizony nagyon fontos volt későbbi énem kifejlődéséhez. Egy példa a sok közül: □□□□□□□□□□□□□□□□ Kicsi gyermekkoromban a szilveszteri hangulat tetőpontjához közeledve éjfél előtt, szüleim felkeltettek és együtt az egész családdal, állva, egymás kezét fogva, én kínlódom, talán nyűgösen, mocorogva a szüleim és idősebb testvéreim arckifejezései figyelgetve, hallgattuk végig az akkor még számomra nem sokat mondó MAGYAR HIMNUSZT. Pár évvel később az ilyen alkalom már jóleső bizsergő érzéssel párosult, amikor tiszteletteljesen álltam és hallgattam himnuszunkat akár szilveszter éjjelén, akár a magyar fociválogatott nemzetközi mérkőzéseit megelőzőleg. Még később, már bevontam saját gyermekeimet, velük együtt álltunk büszkén szeretetteljesen, néha megmosolyogva a felismerést, mikor gyermekeim izgágaságára figyeltem. Nekik ma, ugyanúgy nem kérdés, hogy hova, melyik nemzethez tartoznak és tisztában vannak vele, hogy néha áldozatokat kell hozni azért, ami másoknak, más helyzetben természetes. Az említett nevelési forma és persze ezen túl rengeteg, sokszor csak apróságnak tűnő jelzéseknek, figyelemfelkeltéseknek köszönhetően az évek során kialakult érzést és elkötelezettséget a magyar nemzethez akkor is felvállalom, amikor éppen idehaza Szlovákiában arrogáns, sovinszta politikai hatalom van éppen porondon, vagy odahaza Magyarországon rosszabbra fordul a gazdasági helyzet, ugyanúgy, mint a történelem során már több alkalommal is. Hovatartozásom és azonosságtudatom erősítéséhez a családon túl, az alapiskola volt, ahol tanítóim nagy része szintén sokat segített abban, hogy az otthonról hozottak még erőteljesebben beágyazódjanak természetembe, így azt mondhatom, nekem könnyű az elhivatottság, mivel a véreben van és bízom abban, hogy gyermekeim is ugyanúgy éreznek majd életük elkövetkezendő szakaszaiban a magyar nemzet iránt, mint szüleik, nagyszüleik és azok nagyszüleik tették azt. □□□□

□□□□□□□□□□□□ E gondolatok átértékelésekor felteszem magamnak a kérdést, vádolhatóak e azok

a mai szülők, kik otthon magyarul beszélnek, magyar újságot olvasnak, magyar TV-t néznek, magyar kulturális rendezvényeken érzik jól magukat, magyar iskolába jártak és ma mégis szlovák tanítási nyelvű iskolába járatták csemetéiket? Vádolhatóak e azért, hogy olyan óriási stresszhelyzetbe terelik legföltettebb kincsüket, amit ellenségeiknek sem kívánnának, csupán azért, mert visszaemlékeznek arra az időkre, mikor magyar alapiskolából szlovák középiskolába, esetleg főiskolára mentek. Ezeknél a váltásoknál ők is átértékelték azt a stresszhelyzetet, mint amilyent okoznak saját gyermekeiknek, különbség csak annyi, hogy a szülők ezt már majdnem felnőttként élték meg, míg gyermekeik, ilyen szempontból a legrosszabb korban élik át azt a megalázó érzést, hogy nem értik miről beszél a tanító néni, ezáltal kilógnak a sorból, máshogy kezelik őket. A kérdésem az volt vádolhatóak e ezért a szülők? Természetesen nem! A probléma gyökerét mélyebben kell keresni, vissza kell kalandozni abba az időszakba, mikor még ők voltak a kisiskolások és az iskolában kapott nemzeti öntudatra való nevelésen túl otthon, szüleiktől sajnos nem kapták meg azt, amit én, vagy a hozzám hasonló helyzetben felnevelkedő gyermekek. Nem kapták meg azoktól a szülőktől, kik, a legtöbb esetben a megtorlástól tartva, ritkább esetben számításból döntöttek a szlovák nyelvű alapiskola mellett.

Annak ellenére, hogy természetesen nem hibáztathatóak, hiszen a szülő szuverén joga, hogy gyermekének jövőjét egyengesse, viszont annyi talán elmondható, hogy ha eddig nem tették már ezt meg, értékeljék át, gondolják át, mitől lettek ők kevesebbek, pontosabban miért érzik azt, hogy ők kevesebbek, mint a szlovák iskolát látogatók. Mi az, amivel többet ad a szlovák nyelvű alapiskola óvoda? Minden, őszintén tükörbe néző szülő be kell, hogy vallja magának, hogy semmivel. Ekkor viszont fel kell tenni egy újabb kérdést önmagának a szülőnek, mit veszített gyermeke azzal, hogy nem azon a nyelven tanult, ahogyan otthon beszélnek? A legnagyobb veszteség, amelyet a nem anyanyelvükön tanulók elveszítenek, az nagyon könnyen kimutatható, hiszen nem ismerhetik meg saját nemzetüknek történelmét, jelenét, kultúráját, ami az alapintelligencia elengedhetetlen követelménye, mellesleg olyan nemzet hagyatékát nem ismerik meg, amely hagyaték a világ nagyobb nemzetéinek is büszkeségére válna. További probléma, ha már más nemzetiségűvé szeretnék nevelni gyermekeiket, az, hogy az adott más kultúrát nem tudják magukénak érezni, mivel csak az iskolában találkoznak vele, ott felületesen, otthon pedig véletlenül sem akad lehetőség, hogy akármilyen szintű kulturális élményben lehessen része, amely a másik nemzethez köthetné. Az ilyen közeg teljesen kiöli az identitástudatot, a gyermekek identitástudat zavarban szenvednek, és ez felvet egy újabb kérdést. Megéri e kicsi korában kitenni gyermekünket felmérhetetlen stresszhelyzetnek, amúgy is rohanó világunkban, megéri e, hogy gyermekünk életében, vagy annak nagy részében identitászavarral éljen csak azért, hogy a többség nyelvét elsajátítsa, egyesek jobban, mint ha anyanyelvükön tanulnák a betűvetést? Erre csak az idő adja meg a választ, akkor viszont nagyon keményen és kíméletlenül.

Nagy a feladat súlya, azon egyéneknek kik az iskolában próbálják meg plántálni az egészséges öntudatot és azon szervezetek vezetőinek is, kik a többi korosztály tudatában próbálják meg erősíteni esetleg jó irányba terelni azt. A következő év feladatainak elvégzésekor is fontos, hogy az identitástudat megőrzésére a lehető legnagyobb hangsúlyt helyezzünk, próbáljunk meg legalább egy kicsit visszaadni az elveszett lehetőségekből azoknak az embereknek, emberpalántáknak, kik akaratukon kívül kerültek az említett helyzetbe és ezzel a cselekedettel, legalább tiszteletet kivívni a csodálatos és gazdag magyar kultúra iránt.

□□□□□□□□□□□□□□□□ Ehhez kívánok nagyon sok erőt, jó egészséget és kitartást minden e téren munkálkodónak, az elkövetkezendő évben és természetesen azután is, abban a reményben, hogy mélypontról, ahol most közösségünk, magyarságukat felvállaló lakosai vannak, csak felemelkedés jöhet, ha teszünk érte.

Dobosi Róbert a Csemadok Alapszervezet Naszvad elnöke